

L.1833 so tu postavili kapelo, s prispevki romarjev. L.1837 so kapelo obokali. L.1839 so podaljšali to kapelo, ki je merila 3 1/2 klaftre v dolžino, 2 1/2 klaftre v širino in je imela apsido. Podaljšali so jo za tri klaftre. L.1839 so prizidali kapelo, l.1839 zvo nik, ki je 5 1/2 klaftre visok. L.1840 so cerkev preimenovali v podružnico. l.1841 so namestili v zvonik dva zvonova, l.1843 pa tretji zvon. Zaradi velikega dotoka romarjev so začeli zidati l.1850 novo cerkev, delo je prevzel zidar Lukas Mikek vulgo Čokan iz Mozirja. L.1857 je bila c. dogotovljena. Z darili romarjev so izpolnili opremo. L.1859 so nabavili nov zvon pri Albertu Samassi, težak 420^v funtov. L.1862 nove orgle, delo Martina Zeichna, l.1868 novo uro, delo Andreja Ceti na iz "ragerskega. L.1873 so postavili sv. stopnice in oratorij. Oboje je l. 1873 poslikal Tomaž Fantoni, istočasno jen poslikal tudi prezbiterij. Velika cerkev sestoji iz prezbiterija, z zakristijo na zap.strani in prostorne ladje ki ima na vsaki strani kapeli podobno nišo. Zvonik je cerkvi prizidan. Cerkev je dolga (ladja) 10 klafter, prezbit. 4 1/2 klafter. Ladja je široka 5 1/2 klafter, prezbiterij 4 1/2 klafter. V ladji so oltarji: "rca Jezusovega, srca Marijinega. V kapelah oltar sv. Janeza Bapt., rožnega venci. Oltar majhne prvotne kapele pa ima postavljen križ, ki je bil na tem kraju najden.

Ign. Orožen: das Dekanat Schallthal, l.1884, str. 511 - 527.

(Heiligenkreuz) - Znana božja pot.

Cerkev leži na Oslovski gori v n.v. 1044 m. Orientirana je pravilno, sever jug.

Viri in literatura: Ignacij Orožen: Bistum und Diözese Lavant V., Dekanat Schallthal, Graz 1884

Cerkev sestavljajo: pravokotna ladja, kateri je na severu prizidan

prizmatičen zvonik, ter enako širok apsidalen zaključek. Cerkev je majhna in naliči na večjo kapelo. Gradnja je kamenita, ometana. Streha enotna, ete- nitna, zvonikova čebulasto-baldahinasta. škodljiva. Cerkev je zgrajena v poznobaročnem konceptu. Ima široko glavno ladjo s stranskima kapelama ter nekoliko ožji prezbiterij. Zakristija je nadstropna.

Zunanjščina: Cerkev opasuje pristrešen kamenit talni zidec. Pp okna imajo lunetaste nadsvetlobe. Sicer je zunanjščina bp.

Notranjščina: Tlak je kamenit, iz l. 1856. Pevska empora počiva na 2 toskan- skih stebrih in 3 kapastih obokih. Vso notranjščino členijo pilastri, obteka greda, pokriva pa 5 kapastih obokov (2 ladjo, 1 prezbiterij in po 1 obe stranski kapeli). Ladja je dekorativno-figuralno poslikana od Kramer- šiča l. 1908. Sicer je notranjščina, v katero vodita vhoda na obeh straneh zvonika bp. ~~Oprava~~

Oprava: Oltar je iz l. 1837. Oprava in oprema sta iz l. 1857. Omeniti je samozakristijsko omaro, z zlatom vezan plašč, 4 slike v atikah stranskih oltarjev, ki so delo T. Fantonija, in kip MB, obdane z angeli, ki je delo Ivana Napotnika iz l. 1929. Poleg tega je v derkvi še omeniti več votivnih podob iz let 1856, 1848, 1865 itd., votivne podobe živali ter leseni kip križanega, ki je expresivno ljudsko delo iz začetka 19. stol.

Zvonik: Postavljeni je bil l. 1854. in je naslednje leto dobil svoje streho. Zvon je okrašen z neogotsko ornamentiko. V zvoniku vise 3 zvonovi iz l. 1927.

Podstrešje: Gradnja je kamenita, oboki so opečni. Cerkev je bila enkrat podaljšana proti zapadu ter k njej prizidana zakristija in zvonik.

Resumé: Pobožnosti na Oslovski gori so se začele l. 1798. pri lesenem Križanju, ki je viselo na veliki jelki. Lesena kapela je bila postavljena v zač. 19. stol. L. 1833 se je umaknila zidani kapeli, ki je bila l. 1837 obokana in l. 1839 -1840 zvonik.

Ker je bila starejša cerkev kmalu premajhna, je bila zgrajena večja cerkev med leti 1850- 1854, dokončno urejena do l. 1857, posvečena pa l. 1862. Cerkev je bila obnovljena l. 1912.

Okolica: V neposredni okolici cerkve so tri kapelice, vse enakega stila, iz druge pol. 19. in zač. 20 stol.

Svete stopnice so bile zgrajene v l. 1872-1873. ter fresko poslikane od Tomaža Fantonija. Pokriva jih škodlasta streha, nad oratorijem pa se dviga pločevinast stolpiček.

Konservatorske opombe: Cerkev je redu vzdrževana.

Ostalo: Cerkeveni hiši sta iz l. 1842-43 in 1874.

Opombe: Izpred cerkve je krasen razgled na koroške planine. Pri kmetu Počivalniku je lesen strop, katerega prečnik krasi roseta in letnica 1813. Pod njo je vrezano ime mojstra: Matheush.

J. Curk: Celjska topografija (Velenje), rkp. str. 13, 14, zapiski 1959.

"....Potem smo šli v novo veliko cerkev, ki je bila pred kakimi 9 leti šele izdelana. Po mojem prevdanku bi se to poslopje smelo izvrstno delo imenovati. Vse je lepo simetrično napravljeno. Različne podobe v oltarjih so v tako velikem obrisu izvršene, da jih je veselje gledati; rajni Juri Suhec, ki jih je izdeloval, po rodu Lučan, pozneje pa črnski tržan, je bil priprost, pa v svojem poslu izurjen možek... Tudi orgle so mi vrlo dopadle. Pojo jasno....., imajo osemnajst spremenov; samo prebirálo se mi je dozdevalo nekoliko pretrdo-tekoče. Križev pot je tudi lepa dika; le nemški podpisi ga kazijo v čisto slovenski romarski cerkvi... Čez vse pa se mi je v veličastni dvorani Božji primeren dozdeval štirideset stotov težak zvoč....."

Ozir ~~na~~ po domačii. Potovanje k sv. Križu v belih Vodah. Piše Eranjo. -
NOVICE, 10. oktober 1866. L. XXIV, list 41, str. 329-330.